

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΤΟΛΣΤΟΪ

(Μία σελίς ἀπὸ τ' «Απομνημονεύματά» του)

ΙΣ τὰ «Απομνημονεύματα» τοῦ Τολστόι, σὸ μέρος τὸ σχετιζόμενόν μετ' τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν, ὑπάρχει ἓνα κεφάλαιον ἐπιγραφόμενον «Κατὶ σὰν πρώτη ἀγάπη», σὸ ὁποῖο ὁ μεγάλος συγγραφεὺς διηγείται, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ τὴν πρώτην... ἐρωτικὴν του συγγίνην.

Ὁ Τολστόι ἦταν ἑπτὰ χρόνων καὶ μὴ μῆρα, ἐνὸς ἡμερῶν μετ' τὴν μητρὴν του φίλῃ τὴν Κατένκα, φίλησε τὸν γυνεὸ τῆς ὄμο.

Ἡ Κατένκα εἶχε ἓνα συμπαιδικὸ προσώπιον, ὄμορφον καὶ δροσερὸν, καὶ διὰ ὀλογάλαναν μάτιαν ποῦ πάντα γελοῦσαν. Ἦταν κορίτσι νόθον καὶ ὁ πατέρας τῆς τῆν εἶχε ἐμπιστευθεὶ στὸν πατέρα του Τολστόι γιὰ τὴν ἀνατροφήν αὐτῆς μετὰ τὰ δικά του παιδιά.

Ἡ μικροῦλα Κατένκα λοιπὸν ζούσε στὸ οἰκογενειακὸν χτήμα τοῦ Τολστόι, τὴν περιήχημ' Ἰασονάια Πολιάνα. Ἦταν, ὅπως εἴπαμε, χαριτωμένη, μὴ λιγυρὰ ζωντῆ.

Ὁ Τολστόι ποῦ τὴν περνοῦσε κατὰ διὰ δύο χρόνια, ἀνέλαβε νὰ τῆς διδάξῃ τὸ ἀλφάβητον.

«Στὶς ἀρχάς, διηγείται ὁ Τολστόι, τὰ πράγματα πῆγαν καλὰ. Ὑστερὰ ἀπὸ λίγον καιρὸ ὅμως ἡ Κατένκα βαρῆθηκε καὶ δὲν πρόσεχε πλεῖν στὸ μάθημα. Μία μῆρα μάλιστα τὸ παράκανε. Δὲν ἤθελε νὰ γράψῃ στὸ τετραδίον τῆς τὸ ἀλφάβητον. Ἐγὼ πείσωσα καὶ τὴν ἐμάλωσα. Τότε ἐκείνη ἔβαλε τὰ κλάμματα καὶ ἄρχισα καὶ ἐλάλει καὶ ἐγὼ μαζὺ τῆς. Ὁ πατέρας μου ἐνοιώσατε τὶς κλάψεις μας καὶ ἔτρεξε νὰ ἰδῇ τί συμβαίνει. Κλαίγαμε ὅμως στὰ γεμάτα, μᾶς πνίγαμε οἱ λυγμοὶ καὶ δὲν μπορέσαμε νὰ προφέρουμε οὔτε λέξι».

Μὰν ἄλλη φορά, ἓνας ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ Τολστόι, ὁ Μίτενκα, καὶ ἡ μικροῦλα Κατένκα, σοφίστηκαν ἓνα παιχνίδι ποῦ τοὺς ἄρεσε ὑπερβολικὰ, γιὰτὶ ἦταν ἴσως πολὺ βρώμικον καὶ ἐπικίνδυνον. Ὁ ἕνας ἔφτυνε δηλαδὴ στὸ στόμα τοῦ ἄλλου μὴ χάλκινη ἀλυσσοδίτσα. Κι' ὅτι ἦταν μοιραῖον νὰ γίνῃ, ἐγένετο. Μία μῆρα ὁ Μίτενκα... κατάλυε τὴν ἀλυσσοδίτσα! Ἡ Κατένκα χάλασε καὶ πάλιν τὸν κόσμον ἀπὸ τὰ κλάμματα καὶ ἠσύχασε μόνον ὅταν ὁ Τολστόι πῆγε κοντὰ τῆς καὶ ἄρχισε νὰ τῆς χαϊδεύῃ καὶ νὰ τῆς φίλῃ.

Διάφορα τραγικὰ γεγονότα ἔρριξαν τὴν ἐποχὴ αὐτὴ τὸν μελαγχολικὸν καὶ βαρὺ ἴσκιον τοὺς στὴν παιδικὴν ζωὴν τοῦ Τολστόι. Τὸ 1837 ἔθαψε τὸν πατέρα του.

Ἀπὸ καιρὸ, ὅλη ἡ οἰκογένεια τοῦ Τολστόι εἶχε ἐγκατασταθεὶ στὴ Μόσχα καὶ μὴ καλοκαιρινῆ μῆρα, ἐνὸς ἡμερῶν τὸν πῆγαινε σὴν κάποια γειτονικὴ πόλιν γιὰ δουλειὰς του, σοφίστησε στὸ δρόμον ἀπόπληκτος. Τὸ τραγικὸν καὶ τόσο αἰφνίδιον αὐτὸ περιστατικὸν ἦταν τὸ πρῶτον ποῦ ζήτησε στὴν ψυχὴν τοῦ Τολστόι τὸν φόβον τοῦ θανάτου, ἓνα φόβον ποῦ τὸν βασάνισεν σ' ὅλην τὴν ζωὴν καὶ τὸν ἔφερε ἀρεκετὲς φορές ὡς τὰ πρόδηρα τῆς αὐτοκτονίας.

Ἐννῆα μῶλις μῆνες μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατέρα του, πέθανε καὶ ἡ γιγαλίη τοῦ Τολστόι. Κι' ὁ θάνατος αὐτὸς στάλαξε μὴ βαθεῖα πικρία στὴν παιδικὴν ψυχὴν τοῦ κατόπιν μεγάλου συγγραφεὺς.

«Θυμῶμαι, διηγείται στὰ «Απομνημονεύματά» του, ὅτι φόρεσαν σ' ὄλους μας μαῦρα μάλλιναν φορέματα μετ' ἀσπρο κρέπιν. Δὲν θὰ ξεχάσω ποτὲ τὸ αἰσθημα ποῦ δοκίμασα βλέποντας τοὺς ἀνθρώπους ποῦ θὰ συγκρίνω τὸ φέρετρο τῆς γιγαλίας μου, νὰ τριγυροῦν μέσα στὸ σπίτι μας, ὅπως καὶ τὸ αἰσθημα ποῦ ἐνοιώσα κατόπιν ἀντικρινύοντας τὸ φέρετρο σκεπασμένον μ' ἓνα μαῦρον ὕφασμα, καὶ μέσα τῆς γιγαλίας μου μετ' τὸ ἀμίλητον καὶ ἀγέλαστο προσώπιόν τῆς, μετ' τὴν γυναικὴν μητῆρ τῆς, μ' ἓνα ἄσπρο σοκούφον στὸ κεφάλαιον. Ἦταν τρομερὸ! Συγχρόνως ὅμως, τὰ καινούργια μας ρούχα, τὰ γαρνιρισμένα μετ' κρέπιν, καὶ ἡ συμπόνια ποῦ μᾶς ἔδειχναν ὅσοι μᾶς περιτριγυρίζαν, ὅλ' αὐτὰ μοῦ προξενούσαν εὐχαριστήσι. Δὲν ξέρω γιὰτί, μὰ κατὰ τὸ διάστημα τῆς κηδείας εὐχαριστιόμην ἀκούοντας διάφορες γυναικῆς νὰ λένε, δείχνοντάς μας: «Τὰ κακόμοιρα, ἀπαμεινών ὄρασαν!... Δὲν εἶνε ἐννῆα μῆνες ποῦ πέθανε ὁ πατέρας τους, καὶ νὰ τώρα ποῦ χάσανε καὶ τὴν γιγαλίαν τους!».

Μετὰ τὸν θάνατον τῆς γιγαλίας τῶν, ὁ Τολστόι, ὁ ἀδελφὸς του Δημήτρης καὶ ἡ ἀδελφὴ του Μαριά, ξαναπῆγαν στὴν Ἰασονάια Πολιάνα

να μετὰ μὴ θεία τους. Ὁ Τολστόι ἦταν τὴν ἐποχὴν αὐτὴν δώδεκα χρόνων. Εἶχε ἀρχίσει νὰ προσέχῃ πράγματα ποῦ δὲν τὸν ἐνδιέφεραν πλεῖν, νὰ φροντίζῃ γιὰ τὴν κομψότητά του, καὶ τὸ πρῶτον πράγμα ποῦ τοῦ χτύπησε δυσάρεστα στὰ μάτια του ἦταν ἡ ἀσχημία τοῦ προσώπου του, ἡ ὁποία τὸν λυποῦσε κατάκαρδα. Φανταζόταν ὅτι δὲν μπορούσε νὰ ἰσχύρῃ εὐτυχία στὴ γῆ γιὰ ἄνθρωπον ποῦ εἶχε, ὅπως αὐτὸς, μητῆρ πλακουτῆ, χεῖλιν χοντρά καὶ μάτια μικρὰ καὶ γκοῦζα. Ἦταν τὸση ἡ ἀπελπισία του σχετικῶς, ὥστε πολλὰς φορές σήκωνε τὰ χεῖρα του στὸν ἀέρα καὶ παρακαλοῦσε τὸν Θεὸν νὰ τὸν λυπηθῇ καί... νὰ τὸν κἀν ὄμορφον! Θάβινε τὰ πάντα ἂν μπορούσε νὰ γίνῃ ἓνα τέτοιον θαῦμα ποῦ νὰ τὸν μεταμορφώσῃ ἔξαφνα καὶ νὰ τὸν κἀν ἓνα ὄμορφον ἀγόρι.

Μὰ ἂν λυπόταν κατάκαρδα γιὰ τὴν ἀσχημία του, εἶχε συγχρόνως μεγάλη ψυχικὴ δύναμιν ποῦ τὸν παρηγοροῦσε γιὰ ὅλες τὶς σωματικὰς του ἀτέλειες. Μοιροῦντι παιδικὰ ἀκόμα, ἔκανε ὄπισσον σκέψεις ἐκτάκτως σοβαρὰς γιὰ τὴν ἡλικίαν του. Ἐνοιῶλε ὅτι ὅσο περισσότερον συνιθίζομε στὸν πόνον, τόσο περισσότερον λιγοστεύομε τὴν δυστυχίαν μας. Προσπαθοῦσε μάλιστα μετὰ κάθε τρόπο νὰ συνιθίσῃ, τόσο στοὺς ψυχικοὺς, ὅσο καὶ στοὺς σωματικοὺς πόνοους. Προσπαθοῦσε π.χ. νὰ κρατῇ, μ' ὅλον τὸν πόνον ποῦ ἀσθανόταν, ἓνα πελοῦριον λεξιῶν, καὶ τὸν τεκνωμένο, ἐπὶ ἀρεκετὰ λεπτά. Ἄλλοτε πάλιν κλεινόταν σ' ἓνα σκοτεινὸν δωμάτιον, γυμνοῦνταν ὀλόκληρος καὶ ἄρχιζε νὰ χτυπιέται μ' ἓνα σκονίν, ὁποῦτον τὰ μάτια του δάκρυζαν ἀπ' τὸν πόνον.

Ἡ σοβαρὰ αὐτῆς σκέψεως δὲν ἐμπόδιζαν, φυσικὰ, τὸν Τολστόιν νὰ εἶνε ἓνα παιδί, ἓνα θεοτέλειον παιδί, μάλιστα σ' ὄρισμένους ὄρες. Μία μῆρα τοῦ ἤθελε ἔξαφνα ἡ ἐπιθυμία νὰ πηδήξῃ στὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ τους ἀπὸ ἓνα παράθυρον ὄμορφον πέντε μέτρον. Πηδῆξε πράγματι, μὰ σοφιστήθη ἀνάσθητος καὶ καταματωμένος στὶς πλάξεις τῆς αὐλῆς.

Εἶνε θαῦμα μάλιστα πῶς δὲν σκοτώθηκε. Μὴ ἄλλη φορά πάλιν ἔθρισε τὰ φρονιά του! Μὰ ἡ τρέλλεξ του δὲν περιοριζόταν μονάχα σ' αὐτὰ. Πολλὰς φορές ἔμεινε στὸ σαλόνιον τοῦ σπιτιοῦ τους μετ' τὴν... πλάτῃ, χαίρομενος τοὺς ἐπισκεπτετὲς μετὰ τὰ... ὀπισθία του, κλίνοντας μετὰ ἀπότμητον κίνησιν πρὸς τὰ πῶτον τὸ κεφάλαιον καὶ ἐνώνηντας κροταλιστὰ τὰ ταζούνα του.

Σὲ μικρότερην ἡλικίαν, ἡ πῶτον φλογερὴ ἐπιθυμία του ἦταν νὰ... πετάξῃ! Ἐβόρισε μάλιστα ὅτι αὐτὸ... δὲν ἦταν καθόλου δύσκολον...

Ὁ καιρὸς περνοῦσε ὀπίσσω. Ὁ Τολστόι εἶχε γλιόσει πλεῖν τὰ δέκα πέντε τὸν χρόνον καὶ ἔπρεπε ν' ἀκολοθῆσῃ ἓνα στάδιον. Θέλησε λοιπὸν νὰ γίνῃ διλωματίας καὶ ἄρχισε νὰ προπαρασκευάζεται. Στὶς ἐξετάσεις ὅμως μετ' ἐκκλησίαν διαπίστωσε ὅτι δὲν ἤξερε τίποτε ἀπολύτως. Τὸν φώτησαν, μεταξὺ τῶν ἄλλων, νὰ ἀναφέρῃ, ἂν ἤξερε καμμιά παραθαλάσσια γαλλικὴ πόλιν. Μὰ αὐτὸς ἔμεινε ἄφωνος σάν ψάρι, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ὅτι ἀπερρίφη μετὰ πολλῶν ἐπαινῶν.

Λίγους μῆνες ὀμωσ ἀργότερα στάθηκε πῶ τυχερὸς καὶ μόρεσε νὰ εἰσαχθῇ στὴ σχολὴν τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν (ὅπου ἐφοιτοῦσαν οἱ μέλλοντες διλωματίαι) τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Καζάν.

Ἡ ζωὴ τοῦ Τολστόι στὸ Καζάν ἦταν ζωὴ ἐνὸς πλοῦσιον φοιτητοῦ, ποῦ ἤθελε πρὸ παντός νὰ γλεντήσῃ. Καὶ τὰ γλέντια

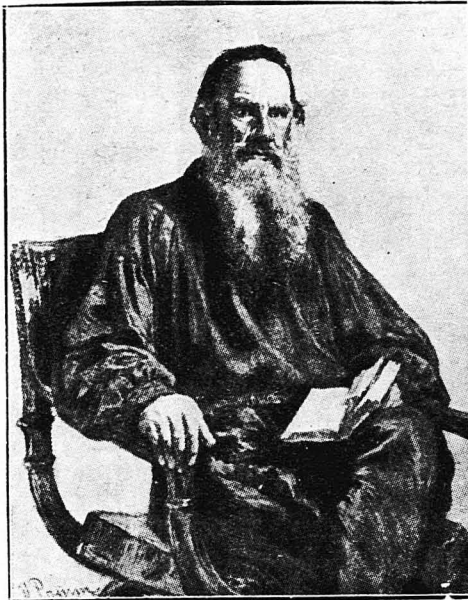
δὲν ἔλειπαν. Χοροὶ, δεξιόσεις, βεγκέρες, ἐρασιτεχνικὰς παραστάσεις, συναυλίες κλπ.

Ὁ νεαρὸς φοιτητῆς δὲν ἔλειπε ἀπὸ πουθενά. Τὸ ἀποτέλεσμα ὅμως ἦταν ν' ἀποτύχη στὸ τέλος τῆς χρονίας σὲ ὅλα τὰ μαθήματα. Καὶ κατὰ τὸν κανονισμό τῆς σχολῆς, ἔπρεπε νὰ μείνῃ ἄλλο ἓνα χρόνον στὴν ἴδιαν τάξιν. Μὰ ὁ Τολστόι προτίμησε νὰ ἐγγραφῇ στὴ Νομικὴ Σχολὴν. Ἐκεῖ τὰ κατάφερε καλύτερα. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν παρακολοθῆσε τακτικὰ τὸ μάθημα τῆς Ἱστορίας, τὸν ἔβαλαν κάποτε ὑπὸ περιορισμὸν σ' ἓνα σκοτεινὸν κελλὶ μετ' ὀλοκὸν χαμηλὸν ταβάνιν καὶ μικρὰς σιδερένεας στὸ παράθυρον.

Ὁ Τολστόι ἔμεινε ἐκεῖ μέσα διὰ μερὸν νυχτα. Εὐτυχῶς εἶχε κρυφῆ στὶς ὑπότιτες του διὰ κερὰ καὶ ἔτσι δὲν ὑπέφερε ἀπὸ τὸ σκοτάδι.

Τὴν ἐποχὴν αὐτὴν ὁ Τολστόι, ἀντίθετον μετ' ὅ,τι πιστεύετε καὶ ἐκπρῶς ἀργότερα, εἶχε τρομερὰ ἀριστοκρατικὰς ἰδέας. Τόσες ἀνθρώπους τοὺς διαφροῦσε σὲ διὰ κατηγορίας: στὸς «καθῶς πρέπει» καὶ στὸς «μὴ καθῶς πρέπει».

«Καθῶς πρέπει, γιὰ μένα, γράφει κάποιον σχετικῶς, ἦσαν πρωτίστως ἐκεῖνοι ποῦ γνώριζαν τέλεια τὰ γαλλικὰ καὶ ἰδίως τὰ πρόφεραν καλὰ. Ἐκεῖνοι ποῦ εἶχαν νύχια μακρὰ, καθαρὰ καὶ καλοκομμένα, ἐκεῖνοι ποῦ ἔχον νύχια χαίρομενα, νὰ χροῦσαν καὶ νὰ

Ὁ Λέων Τολστόι.

Η ΞΕΛΙΣ ΤΗΣ ΠΟΙΚΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΕΡΨΕΟΣ

ΤΟΥ GEORGES BEAUME

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΑΝΔΡΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΛΑΤΤΩΜΑΤΑ ΤΟΥΣ

ΣΦΑΛΩΣ δὲν ἔχουν οἱ μικροὶ καὶ ἀσημαντοὶ ἄνθρωποι ἐλαττώματα. Ἐλαττώματα, καὶ μάλιστα μεγάλα, καὶ ἑξοφρενικά, ἔχουν καὶ οἱ μεγάλοι ἄνδρες.

Ἄλλοι ἀπ' αὐτοὺς εἶνε λαίμαργοι, ἄλλοι ἔχουν ἀλλοιοτέρη σιγήθειες καὶ γοῦστα καὶ οἱ περισσότεροι εἶνε ὑπὲρ τὸ δέον ἀρρημένοι.

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς τῆς Γαλλίας ἦσαν καλογαγάδες. Κανεῖς ὅμως ἀπὸ αὐτοὺς δὲν ἦταν τόσο λαίμαργος, ὅσο ὁ Λουδοβίκος 14ος. Στὸ πρῶτον τὸν πρόγονο αἰτρώγε, ὁ ἀθεοφόρος, μονοκρανία γεμιστὸ, σούτα μὲ σηκότια καὶ γεροῦγες περιστρωγῶν, καὶ... τρεῖς ζοτόποια!...

Τὸ βράδι πάλιν ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος καταβρόχιζε τέσσερα πιάτα σούτας, ἓνα φασιανὸν ὀλόκληρον, μὴ πέρδωκα, ἓνα σοφὸ γλεῦσιμα, φρούτα, κρέμης κτλ. κτλ.

Τὸ καζὸ ὅμως δὲν ἔσταματοῦσε ὡς ἔδω, γιὰ τὴ νύχτα, πρὶν κληθεῖ ἡ Μεγαλειότης του, ἔτρωγε διάφορα κρέατα φαγητά, τὰ ὅποια τοῦ ἐπύργωναν μέσα στὸν ζωτῆρα του καὶ τοῦ τὰ ἐσερβίζεσαν σ' ἓνα τραπέζι, δίπλα τὸν κρεβάτι του.

Καὶ ὅμως, παρ' ὅλη τὴν πολυφαγία του, ὁ βασιλεὺς Ἥλιος, ὅπως τὸν ἀποκαλοῦσαν, ἦταν παλὺ γερὸς καὶ ἔδω, γιὰ πολλὰ χρόνια. Ἀντιθέτως πρὸς αὐτόν, ὁ πατέρας του, Λουδοβίκος ὁ 13ος, ὑποβαλλόταν σὲ ἀσθητὴ διάτα σ' ὅλη του τὴ ζωὴ σχεδόν, γιὰ ὑπόφερε ἀπὸ τὸ στομάχι του, ἀρρώστεια πρὸν ἔκανε νὰ εἶνε πάντα σφραγιστὸς καὶ ἰδιότροπος.

Καθὼς φαίνεται ἀπὸ τὰ διασωθέντα μνηστικὰ τῶν γενιῶν του ζωτομηθέντος βασιλέως Λουδοβίκου 16ου, ἀγαποῦσε κ' αὐτὸς τὰ πολλὰ καὶ καλὰ φαγητά. Ἐχοῦσαν ἡμέρα ὅπου σερβίζεσαν στὸ τραπέζι του ὡς... εἴκοσι φαγητά!

Καὶ ἡ γυναῖκα του, ἡ τραγικὴ Μαρία Ἀντουανέττα, καὶ ὁ μικρὸς διάδοχος, εἶχαν, φαίνεται, πάντα μεγάλα ὄρεξι. Ἀλλὰ τὰ φαγητά του ἔτρωγε τὸ βασιλικὸ αὐτὸ ζεῦγος ἦσαν πάντα πρὸν ἐκλεκτὰ καὶ παράδοξα. Ἡ ἀγαπημένη π.χ. σαλάτα τοῦ διαδόχου, ἦταν... μενεζέδες βραστοὶ μὲ λάδι καὶ λεμόνι!...

Ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος ὁ 16ος εἶχε καὶ μερικὲς ἀλλοιοτέρη ἰδιότητες. Δὲν μπορούσε, ἐπὶ παραδειγματι, νὰ ὑποφέρει καθόλου τὴς γάτες καὶ ὅταν ἔβλεπε κλημνὰ γάτα μέσα στὸ παλάτι, τὴ σκοτόνε ἀμέσως! Μερικοὶ προληπτικοὶ αἰσίου, ἐπίστεναν ὅτι ὁ ἀειζώνων αὐτὸς διαγωγὸς τῶν γάτων, θὰ φέρη κάποιο μεγάλο καζὸ στὸν βασιλεῖα, γιὰ τὴν ἐξέλιξη τῶν καζῶν εἶχαν τὴν ἰδέα ὅτι ἡ γάτα εἶνε ζωὸ μυστηριώδες καὶ ἑξοτικό. Ὅταν λοιπὸν ζωτομηθῆκε ὁ βασιλεὺς, οἱ αἰσίου ἔλεγαν: — Εἶνε τὸ ζωτῆρα τῶν γάτων!...

Ἀλλὰ καὶ ὁ βασιλεὺς Ἐρρίκος ὁ 3ος δὲν μπορούσε νὰ μείνη μόνος του σ' ἓνα δωμάτιο, ὅπου ὑπῆρχε γάτα.

Καὶ ὁ στρατάρχης Λόρδος Ρομπέρ, διάσημος γιὰ τὴ γενναϊότητα καὶ τὸ θάρρος του, πρὸν δὲν ὑπεχώρησε ποτέ, καὶ στὶς πρὸ κρίσιμες στιγμῆς, πρὸ τοῦ ἐλθροῦ, φοβότανε ὑπερβολικὰ τὴς γάτες κ' ἔφευγε τρέχοντας μολὲς ἔβλεπε κ' ἓνα μικρὸ ἀκόμα γατάκι!...

Κατὰ τὴ διάρκεια μιᾶς μάχης, ὁ στρατάρχης Ρομπέρ, περιζηλωμένος ἀπὸ τοὺς ἐπιτελεῖς του, σπεύδων, ὅπως πάντα, ἀπαθῆς, ἐνὸ γόφου του πέφτανε χαλάζι ἢ σφαίρες. Ἀλλ' ἔξαφνα ἄρχισε νὰ τρέψη, κωπάζοντας πρὸς ἓναν τοῖχο πρὸν ὑπῆρχε δεξιά του.

Οἱ ἀξιωματικοὶ του κωπάζαν πρὸς τὰ ἐκεῖ νὰ δούν τί συμβαίνει

κουβεντιάσουν, καὶ τέλος — σ' αὐτὸ ἔδινα ἰδιαιτέρη σημασία — ἐκεῖνοι πρὸν εἶχαν μιὰν ἔκφραση ἀδιαφορίας, πλήξεως καὶ περιφρόνησεως γιὰ ὅλα τὰ πράγματα.

Τὰ χρόνια αὐτῶν τῶν γλεντιῶν καὶ τῆς παραλοῦσας προκαλοῦσαν ἀργότερα στὸν Τολστόϊ ἀηδία.

«Δὲν μπορῶ, ἔγραφε πρὸς τὸν Ἀπομνημονεύματά του, νὰ θυμηθῶ τὰ χρόνια αὐτά, χωρὶς φρίκη, χωρὶς ἀηδία, χωρὶς πόνο. Σκότωσα ἀνθρώπους στὸν πόλεμον προκάλεσα ἄλλους σὲ μονομαχία γιὰ νὰ τοὺς σκοτώσω, ἔχασα χρήματα στὰ χαρτιά, σπατάλησα τὸ κέρδος τοῦ κόπου τῶν χωρικῶν, τοὺς κακομεταχειρίστηκα, εἶπα ψέμματα, ἔκλεψα, μέθυσσα, δὲν ὑπάρχει, τέλος, ἔγκλημα πρὸν νὰ μὴν τὸ ἔκαμα...».

Φυσικὰ, ὑπερβάλλει λιγάκι τὰ νεανικά του «ἐγκλήματα» ὁ Τολστόϊ, ἀλλὰ πάντως ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι τὰ νεανικά του χρόνια τὰ πέραςε πραγματικὰ σὲ μιὰ διαρκῆ παραλοῦσα!...

καὶ εἶδαν μιὰ γάτα καθισμένη πάνω στὴ γάχη τοῦ τοῖχου αὐτοῦ. Ἐδωξάν τότε ἀμέσως τὸ ζωὸ καὶ ὁ Ρομπέρ ἐνανθῶσε τὴν ψυχραμία του.

Ὁ Κίτλιγ, ὁ γνωστὸς Ἀγγλὸς συγγραφεὺς, ἦταν φίλος τοῦ Λόρδου Ρομπέρ. Κάποτε εἶχε φέρει μαζί του ἀπὸ ἓνα ταξίδι του στὶς Ἰνδίες, μιὰ θαυμασιὰ γάτα, γιὰ τὴν ὅποια ἦταν πρὸν περήφανος.

Μιὰ μέρα ὁ Λόρδος Ρομπέρ γενιᾶντ'ε στὸ σπίτι τοῦ Κίτλιγ, μαζί μὲ ἄλλους καλεσμένους. Ἐξαφνα μπῆκε στὴν τραπέζια καὶ πῆδησε στὸν ὄμο τοῦ Λόρδου ἢ γάτα τοῦ Κίτλιγ. Ἐντρομος ὁ Ρομπέρ, σηκώθηκε ἀμέσως ἐλάνο καὶ θέλησε νὰ φέρη, προφασίζόμενος ὅτι εἶχε κάποιο σπουδαῖο φαντεῦθ.

Ὁ Κίτλιγ ὅμως κατὰλαβε τὴν ἀληθινὴ αἰτία τῆς ἑξαφνικῆς ταραχῆς τοῦ φίλου του καὶ διέταξε νὰ κλείσουν τὴ γάτα σ' ἓνα δωμάτιο. Ὅταν οἱ ὑπῆρξαν ἔξετελέσαν τὴ διαταγὴ τοῦ κείνου, τότε μόνον ὁ Ρομπέρ ἤρξασε καὶ ἐξακολούθησε τὸ γέμια του.

Ὁ τρωμερὸς πάλι δούξ Ντ' Ἐλερμόν, λιποθεῖσας μολὲς ἔβλεπε λαγὼ!...

Ὁ στρατάρχης Ντὲ Μποςζέ, ἔφευγε κωπάζων ἀναίσθητος, ὅταν ἀντιζορῆε κωπάζει.

Ὁ βασιλεὺς τῆς Πολωνίας Λαδίσλαος, δὲν φοβότανε τίποτα, ὅσο τὸ... νερό! Ἡ θεὰ λίμνης ἢ καὶ μικροῦ ποταμοῦ, τὸν ἔκανε νὰ τρέψη!...

Ἄλλ' ἄς ἀρήσομε τοὺς βασιλεῖς, τοὺς στρατάρχης καὶ τοὺς στρατάρχης κ' ἄς ἔδοθουμε στοὺς σοφοὺς καὶ στοὺς ποιητῆς.

Οἱ περισσότεροι ἀπ' αὐτοὺς ἀγαποῦν τὴς γάτες καὶ τὴς ἑξιμανοὺν μάλιστα συχνὰ στὰ ποιήματά τους, ὅπως ὁ Μπωντσαίρο.

Λένε γιὰ τὸν Ἀνατόλ Φράνς, ὅτι δὲν ἔγραφε τίποτα ἂν δὲν εἶχε κοντὰ του τὴν ἀγαπημένη του γάτα.

Ὅσο γιὰ τὰ φαγητά, καὶ οἱ διανοούμενοι ἔχουν παράξενες προτιμήσεις κωπάζει.

Ὁ φιλόσοφος Μαίελερ ἀπὸ δὲν μπορούσε νὰ σκεφθῆ τίποτα ὅμοιο καὶ σφιγρὸ, ἂν δὲν εἶχε μπροστὰ του ψητό... ζωὸν κ'... Κ' ἂν δὲν τὸ ἔτρωγε, ἤθελε ὅμως νὰ τὸ βιλέη καὶ γὰ τὸ μυστῆρα.

Ἐπίσης ὁ Τερζοῦ δὲν μπορούσε νὰ ἔγραψῆ ἂν δὲν εἶχε ζωτοβορξίσει φαγητά γιὰ δέκα ἀνθρώπους!...

Ὁ διάσημος ἀστρονόμος Λαβαντ ἔτρωγε... ἀράχνης, ἢ ὅποια, κωπάζει ἔλεγε, εἶχαν μιὰ θαυμασιὰ γούσι φρεσώνων φωνητικῶν!...

Ὁ Σίλλερ λάτρεις τὴ μισοδιά τῶν σάπων μῆλων καὶ ὁ Γκαίτε τρελιανόταν γιὰ τὰ... τραγουδιὰ κωπάζει.

Ὁ Βύρουν ἐπινοῦσαν ὅταν ἔβλεπε μιὰ ὁμοία γυναῖκα νὰ... τρέψη ζοτόποια, ἢ ἀσταζο, ἔλεγε δὲ ὅτι τὰ φαγητά αὐτά εἶνε τὰ μόνα πρὸν ταριάζων νὰ τὰ τρέψη μιὰ ὁμοία γυναῖκα.

Ὁ καλύτερος πάλιν ἔλλην ποιητῆς τῶν νεωτέρων χρόνων, ὁ Λουδοβίκος Σολοῦξ, ἀπογοητευτῶτα πρὸν ὅταν ἔβλεπε μιὰ γυναῖκα νὰ τρέψη ἔδοτο καὶ τὰ πρὸν ὁμοίκα φαγητά.

Ὅσο ὁμοία κ' ἂν ἦταν μιὰ κωπάζει, ἔσο κ' ἂν τοῦ ἄρεσε πρὶν, δὲν ἤθελε πρὸν τὴν ἔξρη ἂν τῶνε νὰ τὴν ἰδῆ νὰ τρέψη!...

Ἀλλ' ἂν ἔβλεπε κ' ἀναφύρασε τὴς ἰδιοτροπίας καὶ τὰ γοῦστα ὁλων τῶν διασημῶν ἀνδρῶν, δὲν θὰ μὴς ἔφταναν ὀλόκληροι τοῖοι.

Ὅσο γιὰ τὴν ἀρρημιὰδα, οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς σοφοὺς καὶ τοὺς πνευματικῶς ἐργαζόμενοι, εἶνε οἱ κωπάζει ἀντιπρόσωποι τῆς.

Εἶνε γνωστὸ τὸ ἀνέκδοτο τοῦ Νεύτωνος γιὰ τὸ αἶγρ καὶ τὸ ζωτῆρα. Μιὰ μέρα δηλαδὴ, ἀντὶ νὰ εἶξη ἓνα αἶγρ μέσα στὸ νερό πρὸν βράζε, πρῆξε τὸ ζωτῆρα του καὶ ζωτοῦσε στὸ χέρι του τὸ αἶγρ, κωπάζει... τὴν ὄρα!...

Καὶ οἱ μεταγενέστεροι 'σοφοὶ δὲν ἦσαν λιγώτερο ἀρρημιμένοι.

Καὶ νὰ τί διηγούντα γιὰ τὸν μεγάλο ἐφευρέτη Ἐδισον, τὸν πρὸν ἀρρημιμένο σοφὸ τοῦ κῆριου.

Τὴν ἡμέρα τοῦ γάμου του, ὁ μέγας ἐφευρέτης ἔξασε... τὴ γυναῖκα του στὸν σιδηροδρομικὸ σταθμὸ. Ἐπρόκειτο νὰ φύγουν μαζί γιὰ τὸ ταξίδι τοῦ γάμου καὶ ἡ κωπάζει Ἐδισον πῆγε πρῶτη στὸ σταθμὸ, ἔβγαλε τὰ εισιτήρια καὶ πρῶτον τὸν ἄντρα τῆς. Τοῦ κῆριου ὅμως πρῶτον. Ἡ ὄρεε πρῶτον κ' ὁ Ἐδισον δὲν φανότανε πρῶτον. Τέλος, ἡ κωπάζει ἢ νεόνυμφος, ἀνήσυχη καὶ ἀγωνιώσα, πῆγε στὸ σπίτι τοῦ Ἐδισον, νὰ ἰδῆ τί συμβαίνει. Ἐκεῖ βρῆκε τὸν ἄντρα τῆς μέσα στὸ ἐργαστήριό του, ἀπασχολημένο τόσο μὲ μιὰ νέα ἐφευρέσει του, ὅστε γόρισε καὶ τὴν κωπάζει μὲ ἄπορία. Δὲν θυμότανε πρῶτον, ὅτι λίγες ὄρες πρὶν εἶχε παντρευτῆ!...

Ὁ Λουδοβίκος 14ος.